

S P R A W O Z D A N I E
z działalności
**MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ**
w Ostródzie za rok 2009

marzec 2010 r.

SPIS TREŚCI

1.	Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	2
1.1.	Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	2
1.2.	Struktura organizacyjna i kadrowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	3
1.2.1.	Struktura organizacyjna w MOPS	3
1.2.2.	Zatrudnienie w MOPS.....	4
1.2.3.	Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników MOPS	4
2.	Klienci Ośrodka.....	6
2.1.	Dane liczbowe i charakterystyka.....	6
3.	Wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	9
3.1.	Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej	10
4.	Opis realizacji zadań pomocy społecznej.....	12
4.1.	Świadczenia pieniężne	12
4.2.	Świadczenia niepieniężne.....	13
4.3.	Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy	16
4.4.	Świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie.....	17
4.5.	Ośrodki wsparcia.....	18
4.5.1.	Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.....	18
4.5.2.	Miejski Dom Dziennego Pobytu.....	21
5.	Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2009 r.	23
6.	Realizacja zasiłków rodzinnych i dodatków oraz świadczeń pielęgnacyjnych	25
7.	Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego.....	27
8.	Pozostała działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2009 r.....	28
8.1.	Projekt „Wsparcie na starcie – program aktywizacji podopiecznych MOPS Ostróda”	28
8.2.	Działania na rzecz społeczności romskiej	29
8.3.	Prace społecznie użyteczne	30
8.4.	Zbiórki Żywności	31
8.5.	Pomoc dla kombatantów i osób represjonowanych.....	31
8.6.	Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	31
8.7.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami.....	32

1. Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.1. Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Ostróda powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- Statutu zatwierdzonego uchwałą Nr XXV/182/2004 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 26 maja 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 88, poz. 1041) zmienionym uchwałami Rady Miejskiej w Ostródzie: Nr XXXIX/306/2005 z dnia 22 czerwca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 89, poz. 1228), Nr XLVI/344/2005 z dnia 25 listopada 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 206, poz. 2176), Nr XXVII/168/2008 z dnia 27 czerwca 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 115, poz. 1938) i Nr XXXI/194/2008 z dnia 13 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 200, poz. 3135);
- ustawy z dnia 26 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.);
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.);
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 ze zm.);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.);
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.);
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 64, poz. 1027 ze zm.);
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 ze zm.).

Ważnym dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w zakresie pomocy społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, której opracowanie i realizacja należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W dniu 22 czerwca 2005 r. Rada Miejska w Ostródzie przyjęła uchwałą Nr XXXIX/307/2005 Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostróda na lata 2005-2010. Cele zawarte w dokumencie zmierzają do stworzenia warunków do integracji społecznej poprawiającej jakość życia mieszkańców Ostródy, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.2. Struktura organizacyjna i kadrowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.2.1. Struktura organizacyjna w MOPS

Na dzień 31 grudnia 2009 r. wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

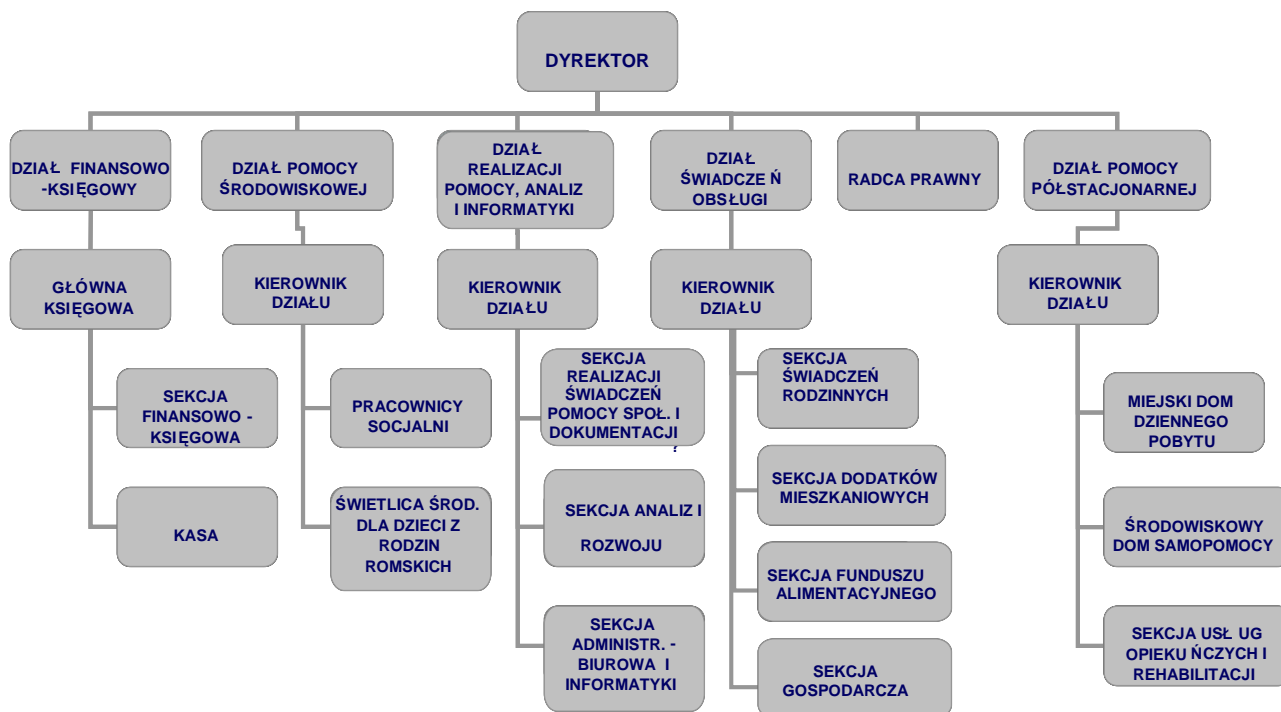
W skład Ośrodka wchodzi:

1. Dział Finansowo-Księgowy;
2. Dział Pomocy Środowiskowej;
3. Dział Realizacji Pomocy, Analiz i Informatyki;
4. Dział Świadczeń i Obsługi;
5. Dział Pomocy Półstacjonarnej.

W Ośrodku istnieją kierownicze i samodzielne stanowiska pracy:

1. Główny Księgowy;
2. Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy;
3. Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej;
4. Kierownik Działu Realizacji Pomocy, Analiz i Informatyki;
5. Kierownik Działu Świadczeń i Obsługi;
6. Radca Prawny;
7. Specjalista;
8. Inspektor.

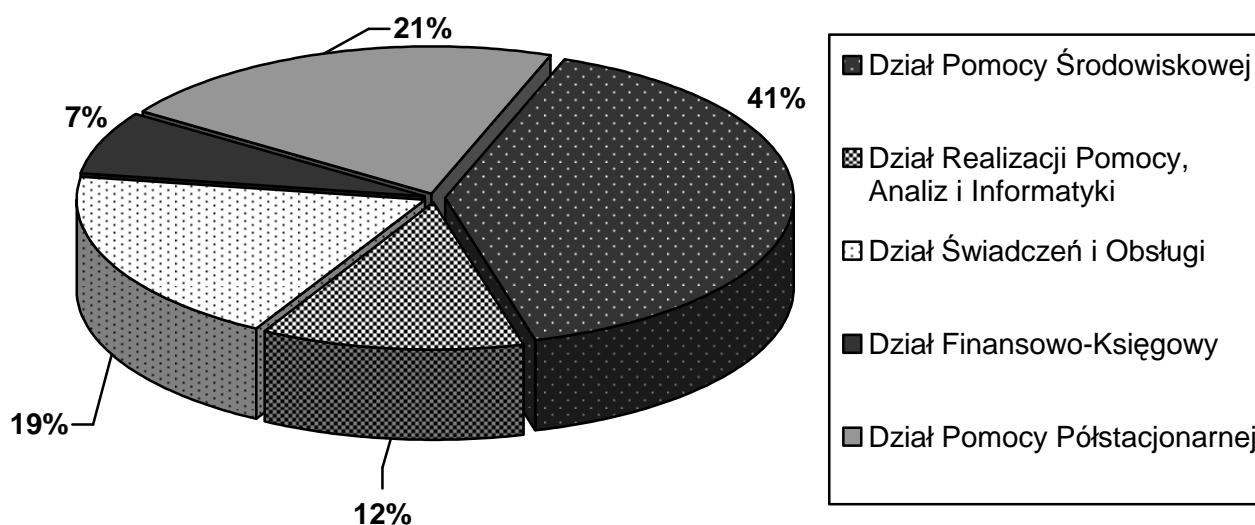
Wykres nr 1: Schemat organizacyjny MOPS

1.2.2. Zatrudnienie w MOPS

Na dzień 31 grudnia 2009 r. w Ośrodku zatrudnionych było 58 osób.

Wykres nr 2: Zatrudnienie pracowników w poszczególnych działach Ośrodka

1.2.3. Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników MOPS

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym. Zgodnie z art. 116 ust. 1 może to być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie.

W ustępie drugim tego samego artykułu ustawy o pomocy społecznej wymieniono stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego:

- I stopień** specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych;
- II stopień** specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 1: Poziom wykształcenia pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie

Lp.	Poziom wykształcenie	Liczba osób
1.	Wyższe	29
	w tym:	
	licencjackie	5
	magisterskie	24
	w tym: podyplomowe	6
2.	Średnie i policealne	21
3.	Zasadnicze zawodowe	7
4.	Podstawowe	1

W ostatnich latach można obserwować stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań, co wiąże się z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego, poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności. Rosnące wymagania w stosunku zarówno do pracowników socjalnych, jak i pracowników obsługi administracyjno – finansowej Ośrodka, zaowocowały wzrostem poziomu wykształcenia kadry w ostatnich latach. Wykształcenie wyższe w 2004 r. posiadało 13 osób, a w 2009 – 29 osób. Obecnie 1 osoba rozpoczęła naukę na studiach wyższych pierwszego stopnia, 1 - na studiach wyższych drugiego stopnia oraz 1 osoba podjęła się nauki na studiach podyplomowych z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Ponadto pracownicy Ośrodka w 2009 r. uczestniczyli w różnych kursach, szkoleniach, konferencjach oraz seminariach organizowanych przez firmy zewnętrzne, a także przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wśród nich można wymienić takie szkolenia, jak :

- konstruowanie i zarządzanie projektami w ramach Działania 7.1 PO KL;
- kontrakt socjalny jako narzędzie aktywnej pracy ;
- Program Aktywności Lokalnej jako narzędzie aktywnej integracji;
- postępowanie administracyjne w pomocy społecznej;
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny - aktualne problemy;
- narzędzia i instrumenty aktywnej integracji młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym;
- postępowanie egzekucyjne w administracji;
- prawo zamówień publicznych w ramach EFS;
- opieka świadczona osobom starszym i niepełnosprawnym;
- ewidencja wydatków strukturalnych w gminie.

2. Klienci Ośrodka

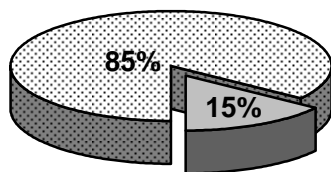
2.1. Dane liczbowe i charakterystyka

W Ostródzie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. (dane Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Ostródzie), zamieszkiwało 34 225 osób. Spośród nich system pomocy społecznej w 2009 r. objął wsparciem 2 200 rodzin, w których żyło 5 179 osób.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Ostródy, przyjęć należy, iż pomocą zostało objętych 15 % ogółu ludności miasta.

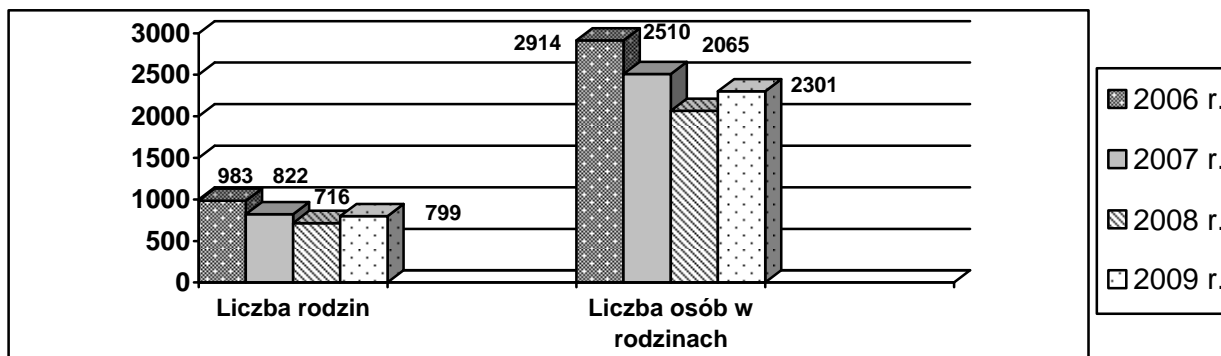
Wykres nr 3: Porównanie liczby beneficjentów pomocy społecznej i liczby mieszkańców Ostródy

■ Liczba mieszkańców Ostródy ■ Liczba osób korzystających z pomocy społecznej

W 2009 r. dominującym powodem przyznawania pomocy społecznej, podobnie jak w latach poprzednich, pozostawało bezrobocie. Jednak, po raz pierwszy w ciągu ostatnich lat, odnotowano wzrost liczby rodzin i osób objętych wsparciem przez tut. Ośrodek właśnie z tej przyczyny.

Wykres nr 4: Skala przyznawania pomocy z powodu bezrobocia w latach 2006-2009:

Kolejnymi najczęściej występującymi w 2009 r. powodami udzielania świadczeń były: długotrwała lub ciężka choroba (723 rodziny) i niepełnosprawność (434 rodziny).

Tabela nr 2: Powody przyznawania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezdomność	50	69
Potrzeba ochrony macierzyństwa	193	859
w tym: wielodzietność	59	368
Bezrobocie	799	2301
Niepełnosprawność	434	764
Długotrwała lub ciężka choroba	723	1267
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gosp. dom. Ogółem:	247	792
W tym: Rodziny niepełne	230	694
Rodziny wielodzietne	19	108
Przemoc w rodzinie	1	1
Alkoholizm	40	51
Narkomania	2	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	16	22
Zdarzenie losowe	1	5

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznawana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Tabela nr 3: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	2 310	1 616	3 886
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	270	267	367
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2 244	1 561	3816
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem:	X	2 200	5 179
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	584	1 293

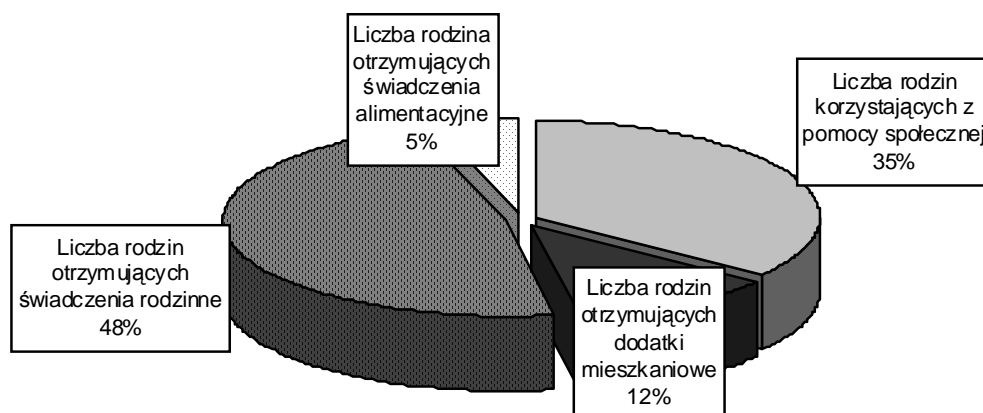
Tabela nr 4: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typ rodziny		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem /wiersz 2+3+4+5+6+7/	1	2 200	5 179
o liczbie osób :	2	951	951
1	3	379	758
2	4	358	1 074
3	5	303	1 212
4	6	121	605
5	7	88	579
6 i więcej	8	654	2 094
Rodziny z dziećmi	9	286	671
o liczbie dzieci:	10	248	839
1	11	76	338
2	12	39	207
3	13	3	20
4	14	1	8
5	15	1	11
6	16	416	1 174
7 i więcej	17	188	378
Rodziny niepełne /wiersz 17+18+19+20/	18	155	466
o liczbie dzieci:	19	43	176
1	20	30	154
2	21	405	576
Rodziny emerytów i rencistów /wiersz 22+23+24+25/	22	279	279
o liczbie osób:	23	90	180
1	24	28	84
2	25	8	33
3			
4 i więcej			

W 2009 roku ogólną liczbę klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią rodziny otrzymujące wsparcie w ramach:

1. ustawy o pomocy społecznej – 2 200 rodzin,
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych – 2 968 rodzin,
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 315 rodzin,
4. ustawy o dodatkach mieszkaniowych – 747 rodzin.

Wykres nr 5: Zestawienie klientów MOPS w podziale na rodzaj otrzymywanego świadczenia

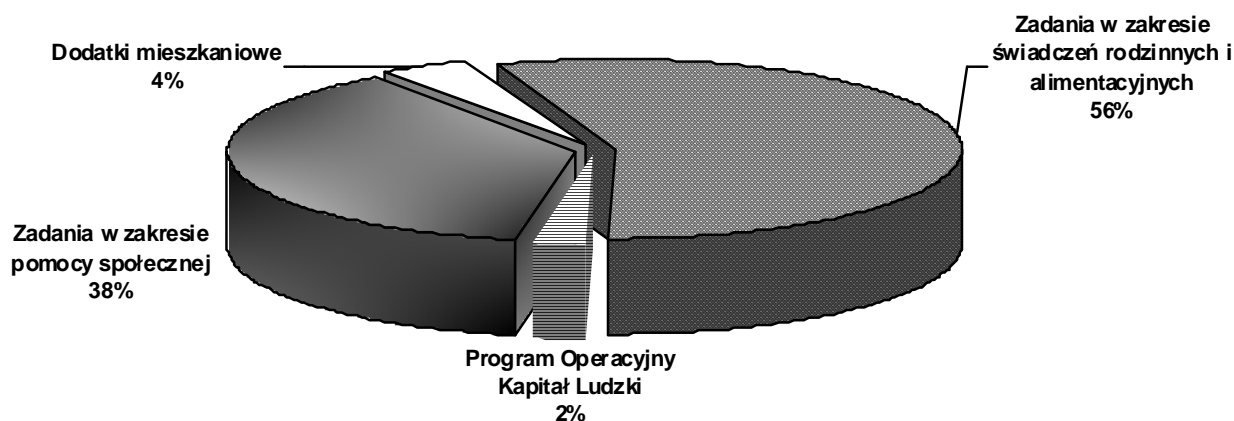
Klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydano łącznie 13 658 decyzji administracyjnych, w tym 255 decyzji odmownych, co stanowiło prawie 2 % ogółu wydanych decyzji. Wniesiono 9 odwołań, co stanowiło znikomą ilość w stosunku do ogólnej liczby rozstrzyganych spraw.

3. Wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela nr 5: Szczegółowe zestawienie wydatków MOPS

Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki w zł
1	Dodatki mieszkaniowe	707 159
2	Zasiłki i pomoc w naturze w tym dotacja:	1 502 860 1 341 661
3	Domy pomocy społecznej	365 504
4	Usługi opiekuńcze	771 062
5	Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w tym dotacja:	1 000 000 800 000
6	Miejski Dom Dziennego Pobytu	68 730
7	Świetlica Romska (całość z dotacji)	28 600
8	Prace społecznie użyteczne	72 523
9	Utrzymanie Ośrodka w tym dotacja:	1 710 564 599 827
10	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	48 013
11	Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	18 199
12	Razem zadania własne gminy (suma poz.1-11)	6 293 214
13	Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne	9 775 438
14	Zasiłki i pomoc w naturze – zasiłki stałe	498 231
15	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	68 848
16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	24 750
17	Środowiskowy Dom Samopomocy	463 500
18	Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń zdrowotnych	920
19	Razem zadania zlecone gminie (suma poz. 13-18)	10 831 687
20	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	419 001
21	Wydatki razem (12+19+20)	17 543 902

Wykres nr 6: Wydatki z podziałem na realizowane zadania

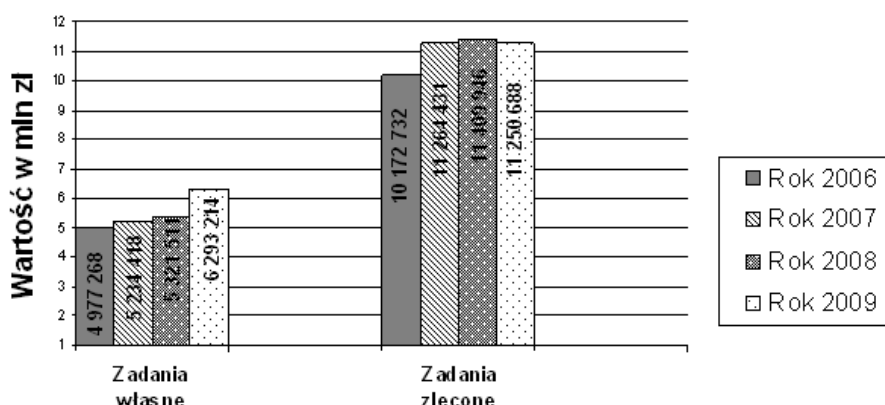

W minionym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie poniósł następujące wydatki na:

- pomoc społeczną – 6 602 309 zł,
- dodatki mieszkaniowe – 707 159 zł,
- realizację zadań dot. świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych i alimentacyjnych – 9 815 433 zł,
- realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – 419 001 zł.

Łączne wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2009 r. wyniosły 17 543 902 zł i wzrosły w porównaniu z rokiem 2008 wzrosły o kwotę 812 445 zł.

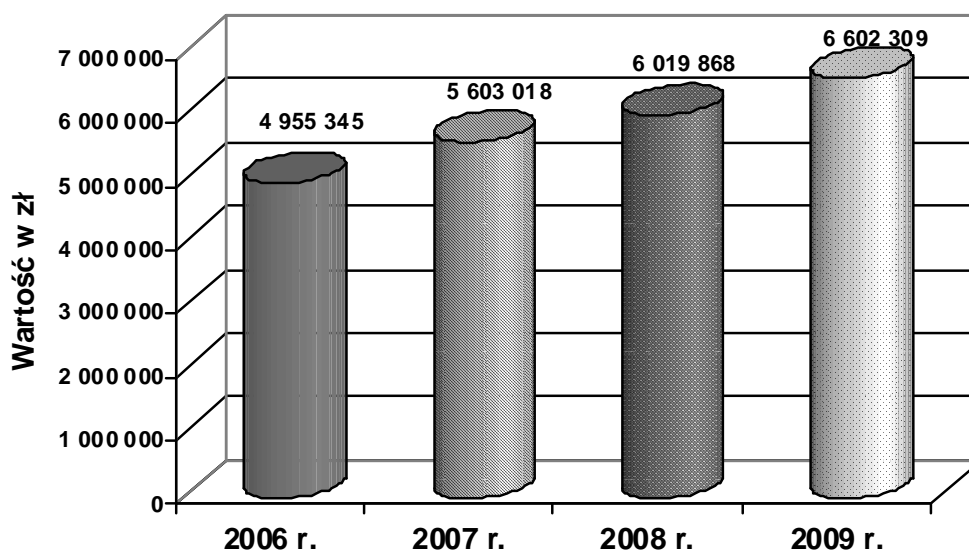
Wykres nr 7: Zestawienie wydatków MOPS w latach 2006-2009

W minionym roku wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań własnych wzrosły przy jednoczesnym nieznacznym spadku wydatków na zadania zlecone. Jedną z przyczyn jest zmiana ustawy o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 Nr 92, poz. 753), zgodnie z którą od dnia 1 sierpnia 2009 roku wypłata zasiłków stałych oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, a nie jak wcześniej - do zadań zleconych.

3.1. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

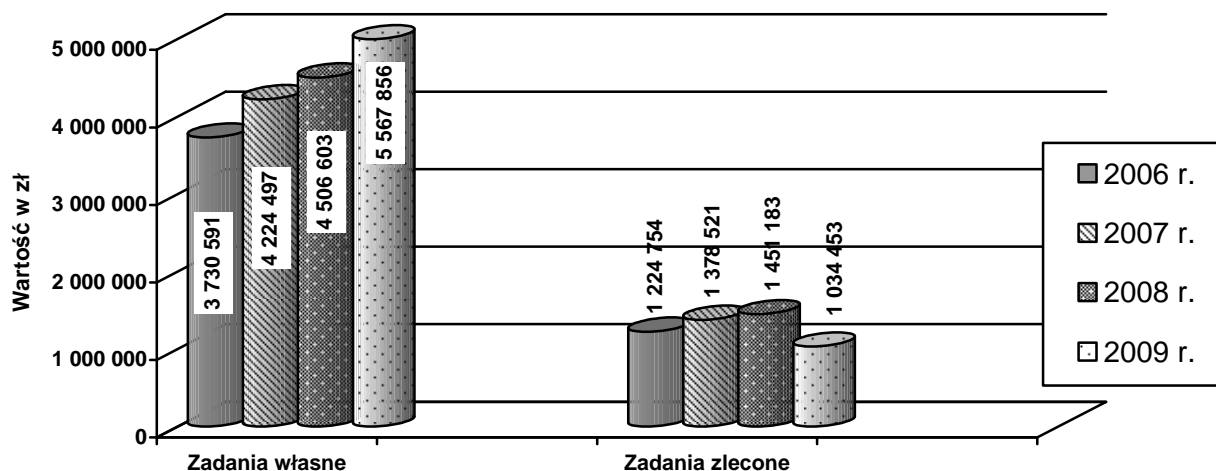
Wykres nr 8: Zestawienie wydatków (w zł) na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w latach 2006-2009

W 2009 r. łączna wysokość wydatkowanych środków na zadania w zakresie pomocy społecznej wzrosła o prawie 5 % w stosunku do 2008 r. oraz 14 % w stosunku do roku 2006. Największy wzrost wydatków odnotowano przy realizacji następujących zadań:

1. wypłata zasiłków okresowych – na ten cel przeznaczono kwotę o 195 482 zł wyższą niż w roku 2008. Powyższą formą pomocy zostało objętych 798 osób, podczas gdy w roku 2008 - 645. Środki na wypłatę zasiłków okresowych pochodziły w całości z dotacji;
2. opłacanie pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej jest związane z koniecznością umieszczania i kierowania do placówek tego typu coraz większej liczby osób w wieku podeszłym i niepełnosprawnych wymagających takiego wsparcia. Ograniczenia funkcjonalne spowodowane stanem zdrowia w połączeniu z brakiem możliwości zapewnienia całodobowej opieki przez rodzinę bardzo często uniemożliwiają pozostawanie tychże osób w środowisku. W 2009 r. na ten cel wydatkowano kwotę o 80 875 zł wyższą niż w roku poprzednim. Obowiązek ponoszenia odpłatności przez gminę za umieszczenie i pobyt jej mieszkańca w domu pomocy społecznej ciąży na gminie jako zadanie własne od stycznia 2004 r.;
3. usługi opiekuńcze – liczba osób wymagających wsparcia w tejże formie systematycznie wzrasta: w 2006 r. z usług korzystało 139 osób, w 2008 – 185, a w 2009 – 194. Na realizację tego zadania wydatkowano o 157 821 zł więcej niż w 2008 r.

Wykres nr 9: Zestawienie wydatków na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w latach 2006-2009 według rodzaju zadań

4. Opis realizacji zadań pomocy społecznej

Do podstawowych zadań pomocy społecznej należą: wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Osiągnięciu wyznaczonych celów służy udzielanie pomocy:

- finansowej,
- rzeczowej,
- usługowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego. W 2009 r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej wynosiło:

- na osobę samotnie gospodarującą - 477 zł netto,
- na każdą osobę w rodzinie - 351 zł netto.

Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanego świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie wsparcia. Osoby (rodziny), których dochód przekracza powyższe kryterium dochodowe, a znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, również mogą ubiegać się o pomoc finansową z pomocy społecznej.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej, które dzieli się odpowiednio na własne i zlecone, pochodzą z:

- budżetu gminy,
- budżetu państwa,
- dotacji pozabudżetowych.

4.1. Świadczenia pieniężne

W 2009 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia pieniężne:

1) zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 50 % różnicy między kryterium dochodowym :

- osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest obligatoryjnym zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2009 r. przyznano ww. świadczenia dla 757 rodzin na łączną kwotę 984 109 zł. Środki na realizację zadania w całości pochodziły z dotacji celowej. W porównaniu z 2008 rokiem liczba rodzin objętych pomocą w formie zasiłku okresowego wzrosła o 131. Wzrost ten dotyczył przede wszystkim świadczeniobiorców objętych wsparciem z powodu bezrobocia – w 2009 r. o 123 rodziny więcej niż w roku poprzednim.

2) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W 2009 r. z tej formy pomocy skorzystało 1 207 rodzin, a wysokość przyznanych świadczeń wyniosła 867 018 zł. Spośród ww. rodzin 1 039 zostało objętych pomocą w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności lub posiłku, przyznawanego w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na co przeznaczono 714 338 zł. Zasiłek ten jest przyznawany w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy możliwość przyznania pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Dotacja na przyznawanie opisywanego świadczenia pieniężnego w 2009 r. wyniosła 587 581 zł.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Wsparciem w powyższej formie objęto 282 rodziny, w których żyło 647 osób. Średnia wysokość przyznawanego zasiłku wyniosła 105 zł.

3) zasiłek stały

Jest to świadczenie o charakterze obligatoryjnym przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 444 zł. Wypłata zasiłków stałych z dniem 1 sierpnia 2009 roku przestała być zadaniem zleconym i została włączona do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa.

W 2009 r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie 855 782 zł dla 252 osób. Z tej formy pomocy skorzystało o 12 rodzin mniej niż w roku 2008, a środki wydatkowane na ten cel były wyższe o 12 512 zł.

4.2. Świadczenia niepieniężne

1) praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależnione od posiadanego przez osobę, rodzinę dochodu. W 2009 r. pomocą w formie pracy socjalnej objętych zostało 5 179 osób, czyli 2 200 rodzin.

Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Ponadto praca socjalna może być świadczona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej. Celem kontraktu jest ustalenie najbardziej skutecznej drogi wyjścia rodziny z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, poprzez określenie zobowiązań i uprawnień stron. Zawarcie kontraktu socjalnego zmusza klienta do aktywnego uczestnictwa osoby w rozwiązywaniu i poprawie własnej trudnej sytuacji życiowej, a pracownikowi socjalnemu daje możliwość oceny efektów pracy, skuteczności kontraktu i korygowania określonych celów. Ustawa o pomocy społecznej określa skutki odmowy zawarcia kontraktu i niedotrzymania jego postanowień przez świadczeniobiorcę. W 2009 r. pracownicy tut. Ośrodka zawarli 167 kontraktów socjalnych.

2) poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tut. Ośrodka przy współpracy m.in. z pedagogami szkolnymi, terapeutami oraz Pełnomocnikiem Burmistrza Miasta Ostróda ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2009 r. prowadzona była działalność konsultacyjno – doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia,
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych,
- udzielania porad z zakresu prawa,
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

Ponadto dzięki nawiązaniu współpracy z Akademickim Stowarzyszeniem Propagatorów Prawa i Edukacji Europejskiej „Wspólna Europa” mieszkańcy Ostródy mogli korzystać z bezpłatnych porad prawnych udzielanych przez studentów prawa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Każda udzielana porada była konsultowana przez pracowników Katedry Prawa UWM. Dyżury odbywały się w trakcie roku akademickiego, w co drugi piątek miesiąca w siedzibie tutejszego Ośrodka.

3) interwencja kryzysowa

Jest to zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W tym wypadku dochód nie stanowi kryterium, od którego uzależnia się korzystanie z interwencji. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach tej pomocy udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

4) zapewnienie posiłku

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja zadania odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 150% kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 282 510 zł. Środki w całości pochodziły z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach tej pomocy objęto dożywianiem 683 dzieci i młodzieży.

5) usługi opiekuńcze

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym. W minionym roku usługi były świadczone, na podstawie zawartej umowy, przez opiekunki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej – Zarząd Rejonowy w Ostródzie oraz przez 5 opiekunek zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2009 r. pomocy w formie usług opiekuńczych udzielono 194 osobom żyjącym w 182 rodzinach. Koszt świadczenia usług wyniósł 771 062 zł, tj. o 157 821 zł więcej niż w roku 2008.

6) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi specjalistyczne stanowią odpowiednik usług opiekuńczych, przy czym świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Celem oddziaływań terapeutycznych jest usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacja (kontrola farmakoterapii, edukacja lekowa), wspieranie psychologiczno-pedagogiczne i edukacyjno-terapeutyczne. Usługi te mogą być świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających tej formy pomocy oraz w ośrodku wsparcia. Usługi świadczone w środowisku zamieszkania pozwalają na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie i ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wpierania. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym gminie.

W minionym roku na realizację specjalistycznych usług wydatkowano 24 750 zł (o 1 161 zł mniej niż w 2008 r.) i skorzystało z nich 15 osób.

7) domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Jednak umieszczenie w domu pomocy społecznej jest ostatnią formą pomocy stosowaną tylko w przypadku braku możliwości rozwiązywania problemów innymi sposobami.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości 70 % swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę jest wyższy niż 250 % kryterium dochodowego, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie),
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – do wysokości pełnego kosztu pobytu.

W roku 2009 w domach pomocy społecznej przebywało 25 mieszkańców Ostródy. Łączny koszt poniesiony przez Gminę Miejską Ostróda wyniósł 365 504 zł, tj. o 80 875 zł więcej niż w roku poprzednim.

8) sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2009 r. koszty sprawienia pogrzebu dla 3 osób wyniosły 8 519 zł.

4.3. Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy

Koszt świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych gminy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wyniósł ogółem 3 278 722 zł. Wydatki zostały poniesione na:

- zasiłki celowe – 867 018 zł
- zasiłki okresowe – 984 109 zł
- usługi opiekuńcze – 771 062 zł
- zapewnienie posiłku – 282 510 zł
- odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej – 365 504 zł
- sprawienie pogrzebu – 8 519 zł.

Wykres nr 10: Udział procentowy poszczególnych wydatków w wydatkach własnych gminy:

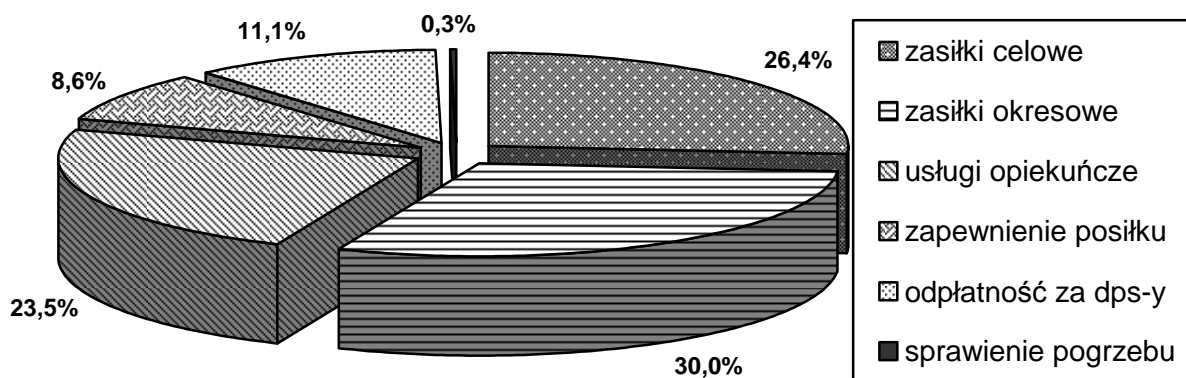

Tabela nr 6: Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań własnych

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ZASIŁKI ORESOWE - ogółem	789	4 231	984109	757	2 029
w tym: środki własne	X	X	0	X	X
dotacja	X	X	984109	X	X
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	691	3760	911 005	66	1 814
długotrwałej choroby	108	389	53 770	107	248
niepełnosprawności	15	36	8 193	15	37
POSIŁEK	695	85 612	282510	408	1 643
w tym dla dzieci	683	83 826	276 859	400	1 634
USŁUGI OPIEKUŃCZE	194	79 604	674 015	182	232
SPRAWIENIE POGRZEBU	3	3	8 519	3	5
w tym osobom bezdomnym	0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE - OGÓŁEM	1 273	X	867 018	1 207	3 050
w tym: zasiłki celowe specjalne	289	549	57 466	282	647
PRACA SOCJALNA	X	X	X	2 200	5 179
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA DPS-Y	25	247	365 504	25	39

4.4. Świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie

W 2009 r. zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej dotyczyły dwóch rodzajów pomocy: wypłaty zasiłków stałych i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja pierwszego z wymienionych świadczeń z dniem 1 sierpnia 2009 roku stanowi zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Wypłata zasiłków stałych, jako już zadanie własne gminy, wyniosła w ogólnej kwocie wypłacanych zasiłków stałych 357 551 zł.

Tabela nr 7: Udzielone świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ZASIŁKI STAŁE OGÓŁEM	255	2 549	855 782	252	338
w tym przyznany dla osoby: samotnie gospodarującej	192	1 962	714 142	192	192
pozostającej w rodzinie	63	587	141 640	60	146
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	15	909	24 750	15	29

4.5. Ośrodki wsparcia

4.5.1. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

Środowiskowy Dom Samopomocy jest profesjonalną placówką dziennego pobytu dla 40 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi. Jest jednostką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie, typu A i B, tzn. przeznaczoną dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi, które nie wymagają leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej i niepełnosprawnych intelektualnie – upośledzonych umysłowo (typ „B”), w stopniu lekkim, gdy osoba ma sprzężone zaburzenie, np. dysfunkcja narządów ruchu, epilepsja, autyzm itp.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostródzie jest

- stworzenie miejsca dającego osobom z zaburzeniami psychicznymi poczucie bezpieczeństwa, akceptacji,
- wspieranie postaw samopomocy i pomocy wzajemnej,
- budowa społeczności opartej na zasadzie wzajemnej życzliwości, zrozumienia problemów, wsparcia w dążeniu do poprawy jakości życia i samodzielności,
- integracja, nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów ze społecznością lokalną,
- aktywizacja rozbudzająca i podtrzymująca własne zainteresowania,
- realizacja potrzeb estetycznych i kulturalnych,
- rehabilitacja zawodowa i społeczna zgodna z indywidualnym planem pracy zmierzającym do usamodzielnienia,
- zabezpieczanie posiłków.

Podstawowym zadaniem Domu jest przede wszystkim, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności osób uczestniczących w zajęciach, niezbędnych do samodzielnego życia. Ponadto w ramach programu, który ma na celu pomoc osobom chorym odzyskiwać, utracone przez nich cele społeczne. Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostródzie realizuje następujące zadania:

- podtrzymywanie efektów terapeutycznych, zapobieganie nawrotom choroby przez stosowanie odpowiednich działań i realizację zaleceń lekarza
- integrację osób chorych ze środowiskiem lokalnym,
- zapobieganie społecznej izolacji chorych,
- świadczenie opieki socjalnej,
- zdobywanie nowych umiejętności,
- tworzenie naturalnej grupy wsparcia,
- rozwijanie własnych zainteresowań i samorealizację.

Profesjonalny zespół terapeutów, w którego skład wchodzi pedagogzy, instruktor terapii zajęciowej, pracownik socjalny, fizjoterapeuta itp., proponuje uczestnikom Domu ciekawe zajęcia dostosowane do indywidualnych potrzeb psychofizycznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się w budynku dwupiętrowym z poddaszem użytkowym. Budynek pozbawiony jest barier architektonicznych, wyposażony w dźwig osobowy. Na terenie placówki znajduje się odpowiednia ilość pomieszczeń socjalno – bytowych, które w pełni zabezpieczają nasze potrzeby. W trakcie minionych 10 lat w wyniku sukcesywnej pracy i pozyskiwania środków udało się wyposażyć obiekt w odpowiednią ilość sprzętu rehabilitacyjnego, sportowego, komputerowego. W 2009 roku Środowiskowy Dom Samopomocy utrzymywał się z dotacji wojewody w wysokości 1000 zł na jednego podopiecznego miesięcznie.

Zajęcia terapeutyczne realizowane są w pracowniach. Aktualnie w Środowiskowym Domu Samopomocy znajduje się 8 dobrze wyposażonych pracowni terapeutycznych:

- gospodarstwa domowego,
- komputerowa,
- techniczna,
- muzyczna,
- rękodzieła,
- sportowa,
- rehabilitacyjna,
- plastyczna i wiktyniarska.

Zajęcia odbywają się w oparciu o podział na pięć ośmioosobowych grup. Każda uczestniczy w zajęciach w cyklach tygodniowych. Udział w zajęciach uzależniony jest przede wszystkim od aktualnego samopoczucia oraz indywidualnych potrzeb. Średnio w ciągu miesiąca liczba osób przebywających w Środowiskowym Domu Samopomocy mieściła się w przedziale od 35 do 38. Pracownicy prowadzą również konsultacje indywidualne z podopiecznymi oraz ich rodzinami. Systematycznie odbywają się spotkania z rodzinami podopiecznych – przynajmniej jeden raz w kwartale, a w szczególności z okazji ważnych świąt i imprez integracyjno – aktywizujących.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy biorą udział w życiu kulturalnym miasta, zwiedzają wystawy, biorą udział w spektaklach, przyjmują gości z zewnątrz. Ścisłe współpracujemy z Warsztatem Terapii Zajęciowej, wymieniając się doświadczeniami. W ramach działalności Domu w 2009 roku organizowane były turnusy rehabilitacyjno – wypoczynkowe, które stanowią doskonałą formę terapii i rehabilitacji dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, imprezy okolicznościowe, wyjazdy do zaprzyjaźnionych środowiskowych domów, wycieczki krajoznawcze. Między innymi, w maju 2009 roku uczestnicy Domu byli w Zakopanem, odbył się również turnus wypoczynkowy w Łebie.

Kolejnym zadaniem realizowanym w 2009 r., było zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu, takich jak:

- potrzeb wiedzy,
- potrzeb kulturalnych,
- potrzeb towarzyskich,
- potrzeb estetycznych,
- efektywnego spędzania czasu wolnego.

Zadania realizowane były poprzez czytanie prasy, spotkania z ciekawymi ludźmi, pogadanki na interesujące tematy popularno – naukowe, zwiedzanie miasta i regionu, wspólne spotkania społeczności Domu z okazji różnych świąt państwowych. Uczestnicy mają zapewniony dostęp do informacji na temat aktualnych wydarzeń krajowych i międzynarodowych, zajęcia aktywizujące do zdobywania wiedzy, informujące o problemach społecznych.

Zadaniem, które traktowane było priorytetowo, to aktywizacja zawodowa podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy. Celem udzielenia pomocy w uzyskaniu zatrudnienia organizowano spotkania z przedstawicielami różnych zakładów pracy, poszukiwano pracodawców na otwartym rynku pracy, chętnych do zatrudnienia naszych podopiecznych. W 2009 roku utrzymywano stały kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Ostródzie oraz Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Ostródzie. Odbyły się dwa spotkania z doradcą zawodowym i psychologiem. Dodatkowo nawiązano współpracę z Centrum

Doskonalenia Kadr w Ostródzie. Podopieczni Domu byli motywowani do podjęcia nauki na kursach, warsztatach czy szkołach.

Środowiskowy Dom Samopomocy dysponuje 40 miejscami. W 2009 roku, w zajęciach zorganizowanych w Środowiskowym Domu Samopomocy uczestniczyły 42 osoby, z terenu miasta Ostróda. W 2009 roku nasz dom opuściły dwie osoby. Jeden z podopiecznych zmienił miejsce zamieszkania. Drugi natomiast zaczął uczęszczać do innej placówki. Wśród uczestników było 16 kobiet i 26 mężczyzn w wieku od 20 do 70 lat. Wszystkie osoby posiadały ustalony stopień niepełnosprawności bądź grupę inwalidzką, a źródłem dochodu tych osób są renty. Placówka jest czynna przez pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00. Kadra Domu liczy 10 osób. Pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje, które uprawniają do pracy na danym stanowisku – 8 osób posiada wyższe studia magisterskie. Każdy z pracowników posiada przydzielone funkcje, mimo to, jeśli zachodzi potrzeba cała kadra Domu świadczy wzajemną pomoc w każdej sytuacji.

Starano się zaoferować podopiecznym jak najwięcej, obejmując zakresem działania niemal każdą dziedziną ich życia. Wszystko to ma na celu poprawę i odnalezienie się osób z zaburzeniami psychicznymi w społeczeństwie, obalenie stereotypów dotyczących choroby psychicznej. Do wymiernych efektów pracy zaliczyć można fakt, że jeden z podopiecznych kontynuuje przerwane wcześniej studia na Politechnice Poznańskiej. Również jedna z podopiecznych zawarła związek małżeński. Natomiast druga zamieszkała w samodzielnym mieszkaniu. Mimo wielu prób nie udaje się nam pomóc podopiecznym w znalezieniu pracy na otwartym rynku. Tylko dwóm podopiecznym udało się znaleźć krótkotrwałą pracę.

Rok 2009 był dla ŚDS szczególnie, obchodziliśmy bowiem jubileusz dziesięciolecia jego istnienia. Uczczony został organizacją Przeglądu Rękodzieła i Twórczości Plastycznej Osób Niepełnosprawnych, który miał miejsce w Galerii Sztuki na Zamku Ostródzkim. W obchodach jubileuszu aktywnie wzięły udział zaproszone, zaprzyjaźnione ośrodki, wśród których można wymienić.:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Ostródzie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubawie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie,
- Dom Pomocy Społecznej w Grazymach,
- Dom Pomocy Społecznej w Szylaku,
- Dom Pomocy Społecznej w Molzie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostródzie.

Każdy z zaproszonych gości otrzymał pamiątkowy dyplom oraz skromny upominek. Wystawę można określić jako pierwszą, będącą początkiem podobnych, cyklicznych w latach następnych.

4.5.2. Miejski Dom Dziennego Pobytu

Miejski Dom Dziennego Pobytu jest placówką wsparcia dla osób w wieku emerytalnym i osób samotnych, często z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Dom Dziennego Pobytu jest w swoim założeniu strukturą otwartą i w związku z tym może podejmować różnorodną tematykę, w zależności od zainteresowań i potrzeb podopiecznych.

Zadaniem Domu Dziennego jest:

1. zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych oraz pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych spraw socjalnych,
2. organizowanie zajęć terapeutycznych służących do utrzymywania sprawności psychofizycznej, integrację ze środowiskiem lokalnym,
3. aktywizację,
4. pomoc w zaspokojeniu potrzeb higienicznych, zdrowotnych,

Podstawowymi formami działania Domu Dziennego Pobytu są:

1. Klub Seniora - czynny jest w godzinach działania Środowiskowego Domu Samopomocy. Przeznaczony jest dla osób starszych, niewymagających stałej opieki i pielęgnacji. W minionym roku z pobytu w Klubie Seniora skorzystało 28 osób. Pobyt w placówce jest odpłatny zgodnie z Uchwałą nr XXXIV/264/2005 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 16 lutego 2005 roku w sprawie organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Miejskim Domu Dziennego Pobytu w Ostródzie. Oferta Klubu Seniora promuje sensowne spędzanie wolnego czasu przez uczestników. Klienci wspólnych spotkań mogą wykazywać się własną inicjatywą i promować różne formy zajęć. Podstawowymi metodami pracy Klubu Seniora są spotkania grupowe, podczas których odbywają się zajęcia dyskusyjne, pogadanki i imprezy okolicznościowe: imieniny, urodziny, spotkania wigilijne. Osoby korzystające z Klubu Seniora biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy, np.:

- turnusy rehabilitacyjne,
- wycieczki, wspólne Wigilie,
- bale karnawałowe.

Obok pracy grupowej istnieje możliwość uzyskania indywidualnej pomocy oraz wsparcia w sytuacjach trudnych oraz pomocy w załatwianiu spraw życiowych.

2. rehabilitacja i zajęcia ruchowe oraz wypożyczalnia sprzętu - w placówce dzięki istnieniu dobrze wyposażonej pracowni rehabilitacyjnej jest możliwość prowadzenia różnych form rehabilitacji zdrowotnej. Organizacją i prowadzeniem zajęć rehabilitacyjnych zajmuje się fizjoterapeuta. Posiadane zasoby pozwalają na korzystanie z placówki około 30 osobom tygodniowo. Osoby objęte opieką rehabilitacyjną korzystają również z wielu innych usług świadczonych przez pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy. Oprócz realizacji programów rehabilitacyjnych, w ramach tego zadania, odbywa się wiele innych działań wspierających osoby niepełnosprawne, takich jak:

- spotkania okolicznościowe,
- organizacja grup samopomocowych,
- udział w turnusach rehabilitacyjnych i imprezach kulturalno – oświatowych.

Na terenie ośrodka funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. Mieszkańcy naszego miasta korzystają z wózków inwalidzkich, balkoników oraz drobnego sprzętu do rehabilitacji ciała. Ta forma pomocy cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców naszego miasta. W roku 2009 około 40 osób skorzystało z możliwości wypożyczenia sprzętu. Ponadto w tym roku podjęto już do

realizacji projekt aktywizacji ruchowej kobiet po 50 roku życia. Ćwiczenia ruchowe mają na uwadze między innymi profilaktykę bólów kręgosłupa. Zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu, popołudniami – pod okiem instruktora fizjoterapii. Projekt skierowany jest przede wszystkim do podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3. poradnictwo socjalne i pedagogiczne - uczestnicy Domu Dziennego Pobytu biorą systematyczny udział w spotkaniach z pedagogiem i pracownikiem socjalnym Środowiskowego Domu Samopomocy, podczas których udzielane są porady w zakresie polityki społecznej. Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy pomagają w rozwiązywaniu problemów codziennego życia oraz zapobieganiu kryzysom zdrowotnym i socjalno – bytowym.
4. prowadzenie stołówki - w obiekcie znajduje się stołówka przygotowana do wydawania dowożonych w termosach posiłków. Możliwości stołówki pozwalają na konsumpcję 16 osobom jednorazowo. Dziennie wydaje się około 50 obiadów. Z obiadów korzystają użytkownicy Środowiskowego Domu Samopomocy i Domu Dziennego Pobytu. Usługa ta adresowana jest do osób samotnych o niskich dochodach. Obecnie pełen obiad w stołówce kosztuje 5 zł.

Należy zauważyć, że istniejąca pracownia kulinarna umożliwi osobom objętym wsparciem Środowiskowego Domu Samopomocy udział w treningach kulinarnych. Pracownia jest miejscem, gdzie można przygotować indywidualnie doraźny posiłek, a także skosztować drugie śniadanie przez wszystkich użytkowników obiektu.

5. Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2009 r.

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71 poz. 734, ze zm.). Zgodnie z zapisem ustawowym dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Poza posiadaniem jednego z wyżej wymienionych tytułów, aby otrzymać dodatek mieszkaniowy, należy posiadać odpowiedni dochód. Dochód na osobę w gospodarstwie domowym w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie może być większy niż:

- 175 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym,
- 125 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym;

Kolejną przesłanką, którą należy spełnić przy ubieganiu się o świadczenie, to powierzchnia użytkowa mieszkania, która nie może przekraczać dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj.:

- dla 1 osoby - 35 m²
- dla 2 osób - 40 m²
- dla 3 osób - 45 m²
- dla 4 osób - 55 m²
- dla 5 osób - 65 m²
- dla 6 osób - 70 m²
- na każdą kolejną osobę - o 5 m² więcej.

Wysokość dodatku stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu a kwotą, którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany był na okresy 6-miesięczne.

W 2009 r. przyjęto 1 044 wnioski o dodatek mieszkaniowy, tj. mniej o 85 niż w roku 2008.

Liczba wydanych decyzji:

- przyznających - 1 029
- odmownych - 8
- inne - 150 (dotyczyły np. odwieszenia dodatku, stwierdzenia wygaśnięcia)

W 2009 r. tylko dwie osoby odwołały się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego od wydanych w sprawie dodatków mieszkaniowych decyzji.

Tabela nr 8: Dodatki mieszkaniowe przyznane użytkownikom mieszkań w poszczególnych zasobach mieszkaniowych

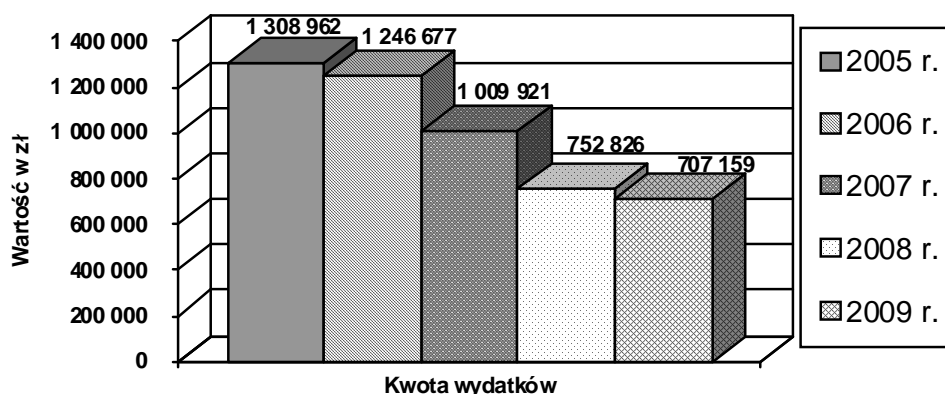
Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Najem - komunalne	328	2 954	379 652
Najem - zakładowe	14	115	16 329
Najem - inne	20	115	10 586
Spółdzielcze lokatorskie	32	259	32 928
Spółdzielcze własnościowe	87	663	62 943
Mieszkania wykupione	200	1 609	160 998
Dom jednorodzinny	3	20	2 502
Inne	27	199	14 605
Podnajem	34	211	26 104
Brak tytułu	2	7	512
RAZEM	747	6 152	707 159

Najliczniejszą grupę korzystających z dodatku mieszkaniowego stanowili użytkownicy mieszkań pozostających w zasobie gminnym. Procentowy udział kwoty dodatków mieszkań komunalnych wyniósł ponad 54 % w ogólnej kwocie wypłaconych dodatków. W porównaniu z rokiem 2008 ogólna liczba wypłaconych dodatków zmalała o 793 świadczenia, a jeżeli chodzi o kwotę wypłaconych świadczeń to była ona niższa o 45 667 zł.

Tabela nr 9: Ilość wypłaconych dodatków wg wysokości przyznanego świadczenia

Średnia miesięczna wysokość dodatku mieszkaniowego	Ilość wnioskodawców, którym przyznano dodatek mieszkaniowy
do 20 zł	21
20 zł – 40 zł	105
40 zł – 60 zł	165
60 zł – 80 zł	186
80 zł – 100 zł	213
ponad 100 zł	799

Wykres nr 11: Porównanie wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2005-2009

Na podstawie powyższych tabeli i wykresów należy stwierdzić, iż w roku 2009 w porównaniu z poprzednimi latami nastąpił dalszy spadek liczby osób korzystających z dodatków mieszkaniowych, jak również zmniejszeniu uległy środki przeznaczone na wypłatę świadczeń.

6. Realizacja zasiłków rodzinnych i dodatków oraz świadczeń pielęgnacyjnych

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka;
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - c) samotnego wychowania dziecka;
 - d) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego;
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się,

jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 583 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje ww. osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 68 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 91 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 98 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Świadczenia rodzinne w 2009 roku pobierało 2 968 rodzin. W 2009 r. w sprawie świadczeń rodzinnych wydano 4 664 decyzji, w tym odmownych - 172. Od wydanych decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych odwołanie wniosła 1 osoba.

Tabela nr 10: Wypłata świadczeń na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2009 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia	Liczba przyznanych świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	2 025 466	31 928
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu: urodzenia dziecka	167 000	167
3.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	527 032	1 379
4.	Samotnego wychowywania dziecka	369 860	2 111
5.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	229 560	3 004
6.	Rozpoczęcia roku szkolnego	185 700	1 857
7.	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	18 890	293
8.	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	314 080	3 926
9.	Ogółem dodatki do zasiłków rodzinnych (suma wierszy 2-8)	1 812 122	12 737
10.	Zasiłki pielęgnacyjne	3 193 263	20 871
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	457 393	1 051
12.	Ogółem świadczenia opiekuńcze	3 650 656	21 922
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	353 000	353
14.	RAZEM (w.1+w.9+w.12+w.13)	7 841 244	66 940

Za osobę uprawnioną do świadczenia pielęgnacyjnego Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe do czasu uzyskania uprawnień emerytalnych. Ponadto były odprowadzane składki zdrowotne za osoby, którym ustalono uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego.

Tabela nr 11: Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

Rodzaj składki	Wydatki	Liczba świadczeń
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	78 844	685
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	21 797	558

7. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu lub na drodze ugody zatwierdzonej przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Świadczenia są wypłacane w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie w 2009 r. wydał 788 decyzji, w tym odmawiających wypłaty świadczenia – 7. Do Samorządowego Kolegium Odwoławczego odwołanie wniosła 1 osoba.

Tabela nr 12: Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba wypłaconych świadczeń

Wyszczególnienie	Kwoty w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	1 568 100	6 015
0 - 17 lat	1 371 310	5 293
18 – 24 lat	195 790	720
25 lat i więcej	1 000	2
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	162 892	
przekazane na dochody budżetu państwa	101 307	
przekazane na dochody własne gminy wierzyciela	30 792	
przekazane na dochody własne gminy dłużnika	30 792	
Dochody własne gmin z tyt. świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	57 351	
przekazane przez gminę na dochody własne	6 657	
przekazane przez inne gminy	1 045	

8. Pozostała działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2009 r.

8.1. Projekt „Wsparcie na starcie – program aktywizacji podopiecznych MOPS Ostróda”

Zadanie było realizowane i finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Głównym celem projektu było zaktywizowanie społeczno-zawodowe podopiecznych MOPS Ostróda. Cele szczegółowe obejmowały:

- podniesienie lub nabycie kwalifikacji i umiejętności
- zmniejszenie dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych i wzrost integracji samotnych matek
- wzrost umiejętności psychospołecznych
- readaptacja osób, które opuściły zakłady karne
- wzmocnienie psychologiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia

Uczestnikami Projektu było w 2009 roku 113 osób: 77 bezrobotnych (w tym 14 długotrwale bezrobotnych) i 43 osoby nieaktywne zawodowo, w tym 38 uczące się lub kształcące się oraz 3 osoby zatrudnione. W szczególności były to osoby pozostające bez pracy z uwagi na opiekę nad dziećmi, posiadające problemy opiekuńczo-wychowawcze i osoby po zwolnieniu z zakładu karnego. W Projekcie udział brało 38 osób w wieku od 15 do 25 lat, zagrożonych wykluczeniem społecznym, uczestniczących w Programie Aktywności Lokalnej, które zostały objęte działaniami edukacyjnymi oraz doradczo – psychologicznymi. Miało to zwiększyć ich szanse na dobry start w dorosłe życie i zapobiec dziedziczeniu negatywnych cech środowiska poprzez wskazanie prawidłowych postaw społecznych. PAL realizowany był we współpracy z Europejskim Ekumenicznym Centrum Rekreacyjno-Edukacyjnym przy parafii Św. Jana Bosko w Ostródzie. W ramach programu aktywności lokalnej zaplanowano:

- aktywizację zawodową - indywidualne doradztwo zawodowe w ilości 2 godzin na 1 osobę,
- aktywizację społeczną – warsztaty umiejętności psychospołecznych „Rozsądnie w dojrzałość”, uczestnictwo w grupach: warsztaty fotograficzne, warsztaty taneczne,
- aktywizację zdrowotną – terapię psychospołeczna przez teatr.

Wobec pozostałych 72 osób biorących udział w projekcie podjęto następujące działania:

- w ramach aktywizacji zawodowej 10 beneficjentów skierowano na zajęcia w Centrum Integracji Społecznej prowadzonym przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Ostródzie,
- w ramach aktywizacji społecznej uczestnicy projektu wzięli udział w:
 - warsztatach kompetencji i umiejętności społecznych,
 - treningu umiejętności psychospołecznych,
 - spotkaniach grup wsparcia,
- w ramach aktywizacji edukacyjnej 15 osób wzięło udział w Kursie na Prawo Jazdy kat. B i 2 osoby w Kursie na Prawo jazdy kat. C,
- w ramach aktywizacji zdrowotnej uczestnicy projektu brali udział w:
 - terapii psychologicznej readaptacyjnej,
 - terapii rodzinnej z psychologiem,
 - indywidualnej terapii psychologicznej,

Wszystkie osoby uczestniczące w szkoleniach i warsztatach zostały objęte indywidualnym doradztwem zawodowym. Otrzymały również pomoc finansową w formie zasiłków okresowych, celowych, jak również w naturze, co stanowiło wkład własny gminy w realizację programu.

Rezultaty twarde projektu:

1. Liczba klientów pomocy społecznej, którzy:
 - zakończyli udział w projekcie – 128 osób
 - podjęli pracę – 20 osób
 - wypracowali Indywidualny Plan Działania – 110 osób
2. Liczba klientów pomocy społecznej, którzy zostali objęci kontraktami socjalnymi – 75 osób
3. Liczba klientów pomocy społecznej, którzy:
 - zakończyli udział w Centrum Integracji Społecznej – 10 osób
 - zakończyli udział w warsztatach kompetencji i umiejętności społecznych – 41 osób
 - zakończyli udział w treningu umiejętności psychospołecznych – 16 osób
 - zakończyli terapię readaptacyjną – 5 osób
 - otrzymali prawo jazdy – 7 osób
 - zakończyli terapię rodzinną – 10 osób
 - zakończyli terapię indywidualną – 20 osób
4. Liczba klientów, którzy zakończyli udział w Programie Aktywności Lokalnej – 38 osób, w tym:
 - zakończyli warsztaty umiejętności psychospołecznych – 38 osób
 - zakończyli udział w grupach – 27 osób
 - zakończyli terapię psychospołeczną przez teatr – 11 osób

Rezultaty miękkie osiągnięte w projekcie:

- podniesienie lub nabycie kwalifikacji – 90%
- wyeliminowanie dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych – 80%
- wzrost umiejętności psychospołecznych – 80%
- wzrost samooceny i motywacji – 80%
- readaptacja osób, które opuściły Zakłady Karne – 60%
- wzmocnienie psychologiczne zagrożonych wykluczeniem i otoczenia-90%

Objęcie uczestników tak kompleksowym wsparciem (kursy, doradztwo zawodowe, psychologiczne, działania integracyjne, prozdrowotne) spowodowało zwiększenie potencjału, aktywności i kreatywności, co zwiększyło szanse tych osób na rynku pracy.

8.2. Działania na rzecz społeczności romskiej

W roku 2009 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie uzyskał dotację w wys. 28 600 zł na realizację projektu „*Dziecko romskie w Integracyjnej Świetlicy Środowiskowej*”. Środki zostały przyznane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach „*Programu na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce na rok 2009*”.

Działania podejmowane w 2009 r. w ramach projektu były kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, bowiem placówka funkcjonuje już szósty rok. Celem działalności Świetlicy jest zapewnienie dzieciom możliwości konstruktywnego spędzania wolnego czasu, stymulowanie ich rozwoju intelektualnego, poznawczego, kulturalnego oraz kształtowanie postaw wzajemnej akceptacji i tolerancji dla odmiennych kultur, jakie prezentują.

W 2009 roku w zajęciach placówki uczestniczyło 30 dzieci, w tym 12 narodowości romskiej, 17 chłopców i 13 dziewczynek, w wieku od 6 do 14 lat. Zajęcia w Świetlicy odbywały się trzy razy w tygodniu, a prowadzone były przez instruktorów zajęć muzycznych i tanecznych, przy współpracy ze strony pracowników socjalnych tut. Ośrodka oraz wolontariuszy. W ramach placówki prowadzone były: zajęcia reedukacyjne, zajęcia rozwijające zdolności manualne, plastyczne, zajęcia rytmiczne i taneczne, zajęcia muzyczne, zabawy rozwijające sprawność ruchową oraz zajęcia poświęcone dwukulturowości uczestników zajęć. Systematycznie odbywały się zajęcia organizowane w plenerze: spacer, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zawody sportowe. Dzieci w sali Świetlicy mają również do dyspozycji komputer oraz gry i zabawy edukacyjne. Rokrocznie organizowane są dla dzieci – uczestników zajęć Świetlicy – zabawy choinkowe. Ostatnia taka impreza odbyła się 12 grudnia 2009 roku. Szczególnie ważną rolę odegrały organizowane w ramach zajęć w Świetlicy wycieczki. W 2009 r. odbyły się następujące wycieczki:

- do Multikina w Olsztynie – odbyła się w dniu 10 czerwca,
- do Kaczego Bagna, miejsca inicjatyw pozytywnych – odbyła się dnia 18 czerwca.

Podejmowane w ramach Świetlicy działania mają charakter długofalowy. W bieżącym roku działania są kontynuowane, również dzięki dofinansowaniu realizacji zadania przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dla tych dzieci często jest to jedyna zorganizowana forma spędzania wolnego czasu. Bardzo ważnym efektem podejmowanych w stosunku do członków społeczności romskiej działań jest podjęcie nauki szkolnej przez kolejną trójkę dzieci. Te dzieci, które uczęszczają już do szkoły coraz częściej robią to systematycznie, a ich rodzice chętniej współpracują. Tak więc zauważalny jest wzrost znaczenia edukacji, wykształcenia wśród przedstawicieli tej narodowości.

8.3. Prace społecznie użyteczne

Program Prac Społecznie Użytecznych jest skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Głównym celem programu jest aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych korzystających jednocześnie z pomocy społecznej.

W 2009 r. 93 mieszkańców Ostródy (o 25 osób więcej niż w roku poprzednim) – długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej, skorzystało z możliwości czasowego zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych, w tym 49 osób uczestniczyło w programie przez pełne 10 miesięcy. Zatrudnione w ten sposób osoby wykonywały proste prace w miejscu swego zamieszkania oraz w jednostkach gminnych. Prace te obejmowały m.in. utrzymanie zieleni, oczyszczanie nabrzeży jezior, sprzątanie chodników i poboczy dróg, likwidowanie dzikich wysypisk, malowanie, odśnieżanie, wykonywanie drobnych prac remontowych i konserwatorskich, pomoc kuchenna i szatniarska. Bezrobotni zobowiązani byli do przepracowania 10 godzin w tygodniu, a za każdą godzinę otrzymywali 6,80 zł. Na realizację programu w 2009 roku ze środków własnych wydatkowano kwotę 72 523 zł (kwota wyższa o 12 468 zł w stosunku do roku 2008).

Prace Społecznie Użyteczne spotykają się z pozytywnym odbiorem nie tylko ze strony samych bezrobotnych, ale również instytucji i organizacji pozarządowych uczestniczących w przedsięwzięciu. Wymiernym efektem realizacji programu było podjęcie zatrudnienia przez 7 osób. Ponadto 1 osoba znalazła pracę za granicą, 1 - została skierowana do Centrum Integracji Społecznej, 1 - zrezygnowała z prac społecznie użytecznych na rzecz uczestnictwa w kursie zawodowym.

8.4. Zbiórki Żywności

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od kilku lat jest na terenie naszego miasta koordynatorem zbiorów żywności, organizowanych we współpracy z Bankiem Żywności w Olsztynie. Celem takich akcji jest zebranie jak największej ilości artykułów spożywczych, pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz uwrażliwienie społeczeństwa na problem ubóstwa, niedożywienia i marnowania żywności. W roku 2009, podobnie jak w latach poprzednich, odbyły się:

- Wielkanocna Zbiórka Żywności w dniach 27 –29 marca;
- zbiórka żywności „Podziel się posiłkiem” w dniach 25 – 26 września;
- Świąteczna Zbiórka Żywności w dniach 4 – 6 grudnia.

Podczas pierwszej z ww. zbiorów zebrano ponad 779 kg żywności, podczas drugiej – ponad 798 kg oraz podczas zbiórki przed świętami Bożego Narodzenia – ponad 833 kg. Pozyskane w ten sposób artykuły spożywcze trafiły do naszych podopiecznych – paczki żywnościowe otrzymało łącznie 172 rodziny, tj. 582 osoby, w tym 312 dzieci. Przy organizacji wszystkich zbiorów pomocy udzielała młodzież z Liceum Ogólnokształcącego nr 1 im. Jana Bażyńskiego i Zespołu Szkół Zawodowych im. Sandora Petöfi. Łącznie w akcjach udział wzięło 184 wolontariuszy.

8.5. Pomoc dla kombatantów i osób represjonowanych

Kombatanci i inne osoby uprawnione na mocy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego mogą ubiegać się o wsparcie pieniężne ze środków Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Jednym z wymogów formalnych wniosku jest załączenie stanowiska Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania. Stanowisko powinno zawierać informacje o sytuacji rodzinnej, materialnej, pomocy udzielanej wnioskodawcy przez Ośrodek oraz opinię co do zasadności przyznania pomocy pieniężnej. Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego zajęcie stanowiska następuje w drodze postanowienia. W 2009 r., po uprzednim sporządzeniu karty informacyjnej przez pracownika socjalnego, wydanych zostało 37 takich postanowień. W 28 przypadkach otrzymaliśmy od Kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych informację zwrotną potwierdzającą przyznanie wnioskodawcom doraźnej pomocy pieniężnej.

8.6. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027) mają prawo, oprócz ubezpieczonych, inne osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o ile spełniają kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Burmistrz Miasta Ostróda zgodnie z Zarządzeniem Nr 179/2008 z dnia 7 stycznia 2008 r. upoważnił Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie do wydawania decyzji

dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W 2009 r. wydanych zostało 30 decyzji. Na realizację zadania Ośrodek otrzymał dotację celową w wys. 920 zł.

8.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

1. Powiatowy Urząd Pracy

współpracujemy w zakresie realizacji programów mających na celu aktywizację bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej. W 2009 r. były to program prac społecznie użyteczne oraz projekt „Wsparcie na starcie – program aktywizacji podopiecznych MOPS Ostróda”. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych.

2. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Pracownicy Ośrodka współpracowali z pracownikami Biura Pełnomocnika przy realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Pracownicy socjalni systematycznie monitorują środowiska dotknięte problemem uzależnienia oraz doświadczające przemocy, udzielają im wsparcia finansowego, porad, pomagają w sporządzaniu pism procesowych. Osoby wymagające specjalistycznego wsparcia są kierowane do innych instytucji i organizacji pomocowych, w tym m.in. do Biura Pełnomocnika. W 2009 roku w 10 przypadkach pracownicy socjalni inicjowali postępowanie celem objęcia osób uzależnionych przymusowym leczeniem odwykowym.

3. Bank Żywności w Olsztynie

Ośrodek koordynuje na terenie miasta Ostróda organizowane przez Bank Żywności zbiórki żywności. W 2009 roku odbyły się trzy zbiórki: Wielkanocna, Świąteczna oraz „Podziel się posiłkiem”. Artykuły żywnościowe pozyskane w wyniku tych akcji są dystrybuowane wśród osób i rodzin ubogich – podopiecznych tutaj. Ośrodka.

4. Polski Komitet Pomocy Społecznej

wspólne działania są podejmowane na rzecz osób bezdomnych, bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych i ubogich. Współpraca między Ośrodkiem i PKPS obejmuje:

- realizację usług opiekuńczych u podopiecznych Ośrodka – do realizacji tego zadania publicznego PKPS został wyłoniony w drodze konkursu ofert,
- działania podejmowane wobec uczestników zajęć Centrum Integracji Społecznej,
- udzielanie wsparcia finansowego osobom przebywającym w Noclegowni dla Bezdomnych lub korzystających z posiłków Jadłodajni,
- zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- typowanie środowisk do pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD.

5. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej

w 2009 r. współpraca obejmowała działania skierowane do społeczności romskiej, organizację imprez w ramach V Miejskich Dni Rodziny pn. „Człowiek starszy we współczesnej rodzinie i społeczeństwie” oraz organizację balu charytatywnego i zabawy choinkowej dla dzieci.

Miejskie Dni Rodziny zostały przeprowadzone w terminie od maja do sierpnia 2009 r. Tutejszy Ośrodek był współorganizatorem dwóch konferencji inauguracyjnej i podsumowującej. Zaplanowane w ramach projektu działania miały na celu przybliżenie problemu osób starszych oraz ukazanie ich obrazu, odmiennego od przedstawianego w stereotypach.

Bal charytatywny zorganizowano w dniu 28 listopada 2009 r. Cały dochód z balu został przeznaczony na przygotowanie zabawy choinkowej i zakup paczek świątecznych dla dzieci z ubogich rodzin. W imprezie, która odbyła się 12 grudnia 2009 r., wzięło udział 100 dzieci.

6. Akademickie Stowarzyszenie Propagatorów Prawa i Edukacji Europejskiej „Wspólna Europa”

w siedzibie tutaj. Ośrodka dzięki współpracy z wymienionym Stowarzyszeniem utworzono Akademicki Punkt Porad Prawnych. Porady były udzielane nieodpłatnie. W trakcie roku akademickiego w odstępach dwutygodniowych odbywały się dyżury studentów prawa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Sprawy przyjmowane przez studentów były konsultowane przez specjalistów Katedry Uniwersytetu.

7. Europejskie Centrum Rekreacyjno-Edukacyjne przy parafii Św. Jana Bosko

współpraca obejmowała realizację Programu Aktywności Lokalnej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przy parafii zostały udostępnione pomieszczenia na prowadzenie zajęć z zakresu aktywizacji zawodowej (indywidualne doradztwo zawodowe), społecznej (warsztaty umiejętności psychospołecznych, spotkania w grupach) i zdrowotnej (terapia psychospołeczna przez teatr).

8. Szkoły

młodzież z Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. Jana Bażyńskiego w Ostródzie i Zespół Szkół Zawodowych im. Sandora Petofi w Ostródzie aktywnie uczestniczyła przy organizacji i przeprowadzeniu zbiórek żywności. W 2009 roku w akcje społeczne zaangażowanych było 184 wolontariuszy (26 osób więcej niż w roku 2008).

Spółeczność uczniowska z Gimnazjum nr 1 im. Polskich Noblistów w Ostródzie zorganizowała zbiórkę artykułów spożywczych o długim terminie przydatności do spożycia, które następnie przekazano na rzecz podopiecznych Ośrodka. Akcja miała miejsce w terminie, w którym była organizowana w naszym mieście Świąteczna Zbiórka Żywności, koordynowana przez MOPS.

9. Lokalne media

Celem upowszechnienia i udostępnienia możliwości korzystania z pomocy oferowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie przekazywano środkom masowego przekazu informacje dotyczące prowadzonej w zakresie pomocy społecznej działalności, form świadczonej przez Ośrodek pomocy, zasad jej przyznawania oraz istotnych dla świadczeniobiorców zmian przepisów. Na podstawie przekazanych materiałów, w lokalnej telewizji i prasie ukazywały się komunikaty, informacje oraz artykuły dotyczące pomocy społecznej, w tym również bieżące informacje odnośnie pojawiających się inicjatyw skutkujących dla określonych grup odbiorców powstawaniem uprawnień do korzystania z pomocy społecznej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2009 r. prowadził w szczególności współpracę z Gazetą Ostródzką, Radiem Mazury i Telewizją Ostróda. Informacje o charakterze urzędowym zamieszczane są także w biuletynie informacji publicznej Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Ponadto pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobą/rodziną:

- **w zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych** współpracowali z:
 - Punktem Konsultacyjno-Informacyjnym dla Ofiar Przemocy
 - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
 - kuratorami
 - Policją
 - strażą miejską
 - prokuraturą
 - wydziałem rodzinnym i nieletnich sądu rejonowego
 - placówkami opiekuńczymi
 - szkołami

- **w zakresie rozwiązywania spraw mieszkaniowych** współpracowali z:
 - spółdzielnią mieszkaniową
 - Miejską Administracją Budynków Komunalnych
 - administracjami nieruchomości o różnych formach własności

- **w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień** współpracowali z:
 - Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - placówkami opieki zdrowotnej i leczenia uzależnień

- **w zakresie pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym** współpracowali z:
 - lekarzami rodzinnymi
 - pielęgniarkami środowiskowymi
 - placówkami opieki zdrowotnej
 - Warmińsko-Mazurskim Stowarzyszeniem Ludzi Niepełnosprawnych „Alfa”
 - Ośrodkiem Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczym w Ostródzie
 - Zakładem Ubezpieczeń Społecznych
 - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.